כסוי הדם. ונוהג במיה ובטוף. למעוטי בהמה קא אתי דלא תימא שיהא בכלל חיה: **במזומן** ובשאינו מזומן. פי' בקונטרס דמשום שלוח הקן אילטריך למיתני דתנן לקמן דאיש טוהג אלא בשאינו מזומן וקשה לפירושו דאם כן בכל הני פירקין הוה ליה למיתני באותו ואת בנו (לעיל דף פח.) ובגיד הנשה (לקמן דף פט:) ובכל הבשר (לקמן דף קג:) ונראה לפרש דאילטריך למיתנייה הכא משום דכתיב (ויקרא יז) (כי) [אשר] יצוד דלא תימא דוקא באינו מזומן: **במוקדשין** מ"מ לא. בקדשי מזבח נמי קא בעי כדמוכח הסוגיא ואף על גב דהטוחר והמעקר פטור מלכסות (לקמן דף פה.) הייט משום דאסור באכילה אבל הכא משחרי באכילה במליקתו וגבי כסוי הדם לא כתיבא שחיטה אלא שפיכה: **צריך** שיתן עפר למטה ועפר למעלה. עפר שלמעלה מלוה שיתן הוא דהא כסהו ומתגלה פטור מלכסות וכסהו הרוח ומתגלה חייב לכסות (לקמן דף פז.) אבל עפר שלמטה ג) אין צריך שיתן הוא אם יש עפר כיון שנותן הדם על העפר הרי הוא כאילו נתן העפר. תוס' שאנ"ן והתוס' הרא"ש ז"ל: ד) אף מזבח ששים ותכא ה"ק אם הוסיפו כבר על המזבח עד ס' אמה או יצטרך לבטל הרי מוסיף אבנין. הרא"ש ז"ל: ה) דסברא הוא בכל כי הני כיון שיש:

[דף סב.]

מתניתין ג' הסברים לדא דקתני "אבל לא במוקדשים"

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה הכי נמי וכו' שאינם ראויים כן פסר:

הגהות מהר"ב רנשבורג א) תוס' ד"ה קא וכו' לף מזבח ששים. נ"ב אבל אפי' הכא לא הוכח קרא. כיון דלא כתיב בהדיא בקרא שיטוב פסוי הדם במוקדשין עכ"ל הטוס' נזכחים דף נ"ג ע"א ד"ה ולעבד:

[ופסחים סב.]

[ומי' תוס' יבמות קד: ד"ה ולמר כתבו דאין מבלא ליומר שיפטור וכו' ע"ש]

מתניתין (ד) ג' הסברים לדא דקתני "אבל לא במוקדשים"

שיטה מקובצת ה) דהיינו ד' שרקים שהמוכר מוותר להכריח: ב) לקמן בשאינו מזומן: ג) אין צריך שיתן הוא אם יש עפר כיון שנותן הדם על העפר הרי הוא כאילו נתן העפר. תוס' שאנ"ן ז"ל: ד) אף מזבח ששים ותכא ה"ק אם הוסיפו כבר על המזבח עד ס' אמה או יצטרך לבטל הרי מוסיף אבנין. הרא"ש ז"ל: ה) דסברא הוא בכל כי הני כיון שיש:

[דף סב.]

מתניתין (ד) ג' הסברים לדא דקתני "אבל לא במוקדשים"

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה הכי נמי וכו' שאינם ראויים כן פסר:

הגהות מהר"ב רנשבורג א) תוס' ד"ה קא וכו' לף מזבח ששים. נ"ב אבל אפי' הכא לא הוכח קרא. כיון דלא כתיב בהדיא בקרא שיטוב פסוי הדם במוקדשין עכ"ל הטוס' נזכחים דף נ"ג ע"א ד"ה ולעבד:

[ומי' תוס' יבמות קד: ד"ה ולמר כתבו דאין מבלא ליומר שיפטור וכו' ע"ש]

אותו ואת בנו

כסוי הדם נוהג בארץ ובחוצה לארץ בפני הבית ושלא בפני הבית "בחולין אבל לא במוקדשין "ונוהג בחיה ובעוף במזומן ובשאינו מזומן "ונוהג בכוי מפני שהוא ספק *"ואין שוחטין אותו בי"ט ואם שחטו אין מכסין את דמו: **גמ'** מוקדשין מ"ט לא אלימא משום דרבי זירא *דא"ד זירא "השוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה שנאמר "ושפך את דמו וכסהו בעפר" עפר לא נאמר אלא "בעפר" מלמד שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה והכא לא אפשר היכי ליעביד: ליתיב וליבטליה *קמוסיף אבנין וכתיב "הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל "לא ליבטליה קא הוי חציצה? נהי דלמטה לא אפשר, למעלה אפשר, ליעביד כסוי מי לא תניא רבי יונתן בן יוסף אומר ישחט חיה ואח"כ שחט בהמה פטור מלכסות, בהמה ואח"כ חיה חייב לכסות *כדרבי זירא דא"ד זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו, וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו, ולינגריא וליכסיה מי לא תנן *דם הניתז ושעל הסכין חייב לכסות אלמא דגריר ומכסי ליה הכא נמי נגרוך ונכסי ליה? אי בקדשי "מזבח הכי נמי הכא במאי עסקינן בקדשי בדק הבית וליפרקינהו

רבי אומר יום אחד יום המיוחד טעון כרוז מכאן אמרו בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו:

הדרן עלך אותו ואת בנו

תורה אור

הדרן עלך אותו ואת בנו

כסוי הדם. משום דבעי למתני בחולין אבל לא במוקדשין נקט לטלהו: במוקדשין. חטאת העוף ועולת העוף: במזומן ובשאינו מזומן. משום דגבי שלוח הקן אילטריך למיתני לקמן (דף קלח:) בשאינו מזומן אבל לא במזומן. מזומן עוף הגדל בבית: ונוהג בכוי. גרס: ואין שוחטין אותו ביום טוב. משום דלמא בעי כסוי ומספקא לא מחללינן י"ט אם שחטו: **גמ'** עפר למטה. עפר חיתות ולא על קרקע קשה: וכסהו עפר. משמע דלא בעי עפר אלא בכסוי. "בעפר" משמע טלו עטוף בעפר חיתות: והכא לא אפשר. נתת עפר למטה על המזבח: וליבטליה. להניחו שם לעולם: קמוסיף אבנין. להגביהו והרי כל אורך ורוחב וכוס הבנין נמסר לדוד על פי כתיבה: דכתיב. בדברי הימים דקאמר ליה דוד לשלמה הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל כל מלאכת התבנית-עלי השכיל אותי לימד: קא הוי חציצה. בין דם למזבח ומאלה שלא נמלה דמו בקיר המזבח: ופרכינן הי למטה קודם מליקה לא אפשר לתת עפר משום חציצה כדאמרת אבל למעלה לאחר שמלק יכסנו דלאו חציצה מאי איכא למימר: פטור מלכסות. שהרי דם בהמה למעלה ומה יכסה: חייב לכסות. ואע"ג דליכא עפר למעה בינו לדם הבהמה והכא נמי אע"ג שאין למטה יתן למעלה: כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו. במס' מנחות (דף קג:) אמרינן אין מביאין בכלי אחד מנחה של ששים ואחד עשרונים ומפרשינן טעמא מפני שאמרה תורה הבא מנחה שיטולה ליבול, וששים נבלעין בכלי אחד אבל ששים ואחד קיים להו לרבנן דאין יטולין ליבול והוינן בה וכי אין נבלעין מאי הוי והתנן לא בלל כסר ותיתן רבי זירא ראוי לבילה מיהא בעינן ומי שהוא ראוי לבילה אין בילה מעכבת ואפילו לא בלל כסר אבל כשאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו והכא נמי ראוי היה ליתן עפר למטה בין דם הבהמה לדם המזבח קודם ששחטו המזבח הילכך אף על פי שלא נתן אין הכסוי בטל אבל מוקדשין שאין ראוי ליתן עפר למטה מטות עפר למטה מעכבת בו: ולינגריה. מעל המזבח לאחר הזלה ויגגרו למטה ויכסו: דם הניתז. למרחוק חוץ לגומא ששוחטו בה ודם שעל הסכין חייב לכסות וע"כ דם הסכין לא יכסו אלא א"כ גורנו תחלה מעל הסכין ומכסי ליה: בקדשי מזבח. כגון חטאת העוף: הכי נמי. דחייב לכסות הואיל ושחיטה ראויה הן שנאכלות להכהנים ומתיתיבן בעופות שהקדישן לבדק הבית ומתמס דאסורים בהנאה ומשום דשחיטה שאינה ראויה (ה) פטר להו מכיסוי: וליפרקינהו

חליצה בפרק מטות חליצה (ינמות דף קד.) ובקריאת ביכורים בפרק הסקיפה (נ"ב דף פח:) ובפרק נערה בנדרים (דף עו.) דתרגם לא מלי מיפר אפילו לא הוי ושמע אישה דוקא מ"מ ראוי לשמוע בעינן הסתרים דבעי ראוי לביאת איש משום דהזכיר ביאת איש בכתיב כל בשרו אף על פי שמיעת בית הסתרים כדדרשינן מה בשרו מאבראי מ"מ כיון דאיכא כל המרבה אפילו טומן לכל הפחות ראוי לביאת איש והא דאמרינן "דטמאין משלחן קרבנותיהן תנ"ג דאינו טומן ולא אמרינן דגבי ראוי לבילה אפילו ראוי לא נמי הא חזי בימי מהרה ומה שיש מקומות שאינו על הסמיכה ויש מקומות שלא חשו מפורש בכל הגט (גיטין דף כח: ד"ה והא) מיהו בגמר הדין (סנהדרין דף מה:) גבי נקטעה יד העדים פטור ואיכא דמחייב התם [דלא] בעי קרא כדכתיב צריך ליתן טעם למה (בעי)* :

וליפרקינהו

[פסחים סב.]

[ומי' תוס' יבמות קד: ד"ה ולמר כתבו דאין מבלא ליומר שיפטור וכו' ע"ש]

מתניתין (ד) ג' הסברים לדא דקתני "אבל לא במוקדשים"

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה הכי נמי וכו' שאינם ראויים כן פסר:

הגהות מהר"ב רנשבורג א) תוס' ד"ה קא וכו' לף מזבח ששים. נ"ב אבל אפי' הכא לא הוכח קרא. כיון דלא כתיב בהדיא בקרא שיטוב פסוי הדם במוקדשין עכ"ל הטוס' נזכחים דף נ"ג ע"א ד"ה ולעבד:

[ומי' תוס' יבמות קד: ד"ה ולמר כתבו דאין מבלא ליומר שיפטור וכו' ע"ש]

רבינו גרשום

בפני הבית. בזמן שבית המקדש קיים: במזומן ובשאינו מזומן. כלומר בייחות והדרור: והכא לא אפשר היכי ליעביד ליבטליה. כלומר לא אפשר ליתן עפר למטה על המזבח לא ליבטליה קא הוי חציצה בין הדם למזבח (הרא"ש דייחב) ה) מחנות בהמה ואחר כך היה חייב לכסות. כלומר אלמא אע"ג דרעצין דם בהמה בין עפר לדם הוה אעפ"כ בעי כסוי למעלה הכא נמי אע"ג דלמטה לא אפשר למתן עפר למעלה ליבעי כסוי: דתנן כדר' זירא דא"ר זירא כל הראוי לבילה כו'. כלומר ביו"ם הראשון של חג הוו שם ששים עשרונים בין פרים ואילים וכבשים (ושעיר מוספין דשבת) אם אירע בשבת אבל נסכי עולת תמיד לחודה היתה נבללת בין כל הני דאמרי' הוו ס' בכלי אחד והוה מחוסר הכלי ס' עשרון ב) הם ראויים לבילה אע"ג נבללים בס' רביעיות שהוו בתוך הכלי כיון דראויין לבילה אין בילה מעכבת בהן אבל אם נתנו [בכלי אחד] ביון דאין ראויין לבילה בילה מעכבת הכא נמי לענין כסוי דם אע"ג דדם בהמה לטמה כיון דאי אין דם בהמה הוה ראוי ליתן עפר למטה אע"ג דדם בהמה הוצץ לא הוישנו אבל לענין מזבח דאין ראוי ליתן עפר למטה מעכב ולא יכסה: ולגרדיה ולכסיה. כלומר לגרדיה מעל המזבח ולכסיה אחר למזבח: אי בקדשי מזבח הכי נמי. כלומר כגון פליקת העוף: הכא במאי עסקינן בקדשי בדק הבית. דשחיטה שאינה ראויה ג) דאינה אלא בקדושת שמוכרין אותן ודמיהן לצורך בדק הבית: וליפרקינהו

ה) נ"ל שחט בהמה ותח"כ היה חייב לכסות כלומר וכו'. ב) נ"ל וסס ראויה לבילה והלכך אין בילה מעכבת בהן וכו'. ג) נ"ל דשחיטה שאינה ראויה היא דהא היא קדושה למכור ודמיהן לצורך בדק הבית.

א א מיי' פי"ד מהלכות שחיטה הלכה ב סמג עשין סד:

ב ב מיי' שם הלכה ה סמג שם טוש"ע י"ד סי' כח סעיף ה:

ג ג מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ג:

ד ד מיי' שם ופ"ג מהל' יו"ט הל' ה סמג שם טוש"ע י"ד סי' כח סעיף ה:

ה ה מיי' פי"ד מהלכות שחיטה הל' יד ויעין ל"ת סמג שם טוש"ע י"ד סי' כח סעיף ה:

ו ו טוש"ע שם סעיף יד:

[דף סב.]

[דף סב.]

[ופסחים סב.]

[ומי' תוס' יבמות קד: ד"ה ולמר כתבו דאין מבלא ליומר שיפטור וכו' ע"ש]

[עיין תוס' זבחים לג. ד"ה וליעבד]

[עיין תוס' זבחים לג. ד"ה וליעבד]

ביצה ת. לעיל דף: [נכוריס פ"ב מ"ב]

ביצה ז: ע"ש לעיל לא. ע"ש

* סי' נאמרו בזעל טרפקיבו בקרבן ודאו טעתן אל גל. המצמח בדי כיסוי ואל גם קתני דאין מכסין

[עיין תוס' זבחים לג. ד"ה וליעבד]

ב"ב נפא: קדושין כה. יבמות קד: נדה סו: מנחות יח: קג: מכות יח: מדיש סב.

לקמן סב